

70. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy

(09.02.2023)

Účastníci stretnutia:

MFSR	– Michal Havlát, Veronika Horváthová
NBS	– Martin Nevický, Branislav Reľovský
Infostat	– Branislav Pristáč
SLSP	– Matej Horňák
Tatra banka	– Boris Fojtík
ČSOB	– Marek Gábriš
Unicredit	– Ľubomír Koršňák
KRRZ	– Pavol Majher, Matúš Kubík
VUB	– Michal Lehuta

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a pozorovatelia Výboru.

70. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy zahájil Michal Havlát a ospravedlnil neúčast' RIFP Juraja Valachyho, ktorý bol na pracovnej ceste. Príjmovú časť prezentoval Michal Havlát, výdavkovú Veronika Horváthová. V priebehu prezentácie bola nasledovná diskusia k jednotlivým bodom:

KRRZ: Zástupca sa opýtal na krúžkovné, či v prognóze reflektujeme rozsudok Ústavného súdu.

Reakcia IFP: Vnímame, že na základe rozhodnutia by bolo nutné opätovne schváliť zákon o voľnočasových aktivitách. Krúžkovné je považované za súčasť rodinnej politiky a je informatívne uvedené, nepodlieha schvaľovaniu výboru.

Diskusia ohľadom nájomného bývania

KRRZ: Substitúciu očakávajú 100 %, vychádzajú z toho, čo je komunikované politikmi, ale aj formálne ukotvené: minimálne 100 tis. bytov do roku 2030, t.j. minimálne 2 mld. eur úľavy na DPH. Prvé byty sú už údajne rozostavané, prvé kolaudácie majú byť v roku 2023. Výpadok DPH by mohol byť v období 2023-2030 až na úrovni 300 mil. ročne, ale očakávajú 180 mil. ročne kvôli nábehu celej schémy. Registračný portál už teraz eviduje tisíce záujemcov. Podľa KRRZ nie je možné súčasne tvrdiť, že budeme mať veľa nájomných bytov, ale zároveň žiaden výpadok na DPH.

Reakcia IFP: Po schválení rámcových zmlúv prehodnocujeme legislatívu v tejto oblasti. Aktuálne predpokladáme zapojenie 500 bytov v prvom roku s postupným nábehom schémy. Ak sa ukáže, že agentúra štátom podporovaného nájomného bývania eviduje väčší počet už zapojených nájomných bytov, tak to zahrnieme do prognózy. Zohľadňujeme postupný nábeh a snažíme sa zachovať najviac pravdepodobnú prognózu. Zároveň vnímame, že bude tlak na prezentovanie výsledok nájomného bývania už v tomto roku. Kvôli dlhému povoľovaciemu procesu výstavby môže ešte niekoľko rokov trvať kým sa začne reálne stavať. Rovnako sú podmienky stanovenia cien nájomných bytov veľmi podobné hypotekárnemu financovaniu (v Bratislave) čo môže znižovať atraktivitu zo strany nájomcov. Situáciu budeme podrobne monitorovať a aktualizovať prognózu.

KRRZ: Očakávajú 100 % substitúciu pri už rozostavaných projektoch. Podľa nich príspevok od zamestnávateľa bude zlepšovať atraktivitu nájomného bývania (špecificky pre zamestnancov verejnej správy). Celú schému nájomného bývania považujú za opatrenie s vysokým potenciálom negatívne ovplyvniť daňové príjmy a do budúcnosti navýšiť trvalým spôsobom výdavky.

NBS: Momentálne vnímajú, že trh s nájomným bývaním bude krátkodobo zahŕňať už postavené byty a predpoklad 100% substitúcie môže byť realistický. Zároveň už teraz zvolená lokalita pri automobilových závodoch naznačuje vysokú substitúciu

VÚB/Michal Lehuta: Upozorňuje, že kritérium výboru je realističnosť, a deklarovaných 100 000 bytov je nereálne očakávať v krátko horizonte.

Diskusia ohľadom energetickej pomoci

NBS: Je v prognóze zahrnutá energetická schéma pomoci a jej vplyv na hospodárske výsledky sektora energetiky (firmy z ktorých sa platia dividendy štátu)?

Reakcia IFP: Nakoľko nie je jasný rozsah a môže byť rôzny podľa toho či sa jedná o distribučnú spoločnosť, ktorej rásť tržby alebo výrobcu/dodávateľa. Vzhľadom na volatilitu v sektore energetiky sme sa rozhodli nezahrňať explicitne v číslach.

Záverečná diskusia a predbežné hodnotenie

Na záver prezentácie riaditeľ odboru daňových analýz a prognóz otvoril diskusiu, požiadal o predbežné hodnotenie prognózy a zahájil diskusiu ohľadne nasledovných otázok:

1. Ako vnímate správanie firiem v roku 2022 a 2023?
 - Celkový pohľad na ziskovosť v 2022 a 2023
 - Kompenzujú firmy zvýšené náklady redukciami na iných nákladových položkách alebo prenášajú plne vyšších cien?
2. Čo podľa Vás môže byť hlavnou príčinou poklesu EDS pri DPH?
3. Ako hodnotíte realističnosť nájomného bývania na najbližšie roky?

NBS

- Prognózu hodnotí **realisticky**.
- Firmy nemali problém reflektovať rast nákladov do cien
- EDS pri DPH: pokles vidia skôr ako „normalizáciu“ stavu s prípadnou stabilizáciou na nižšej úrovni

INFOSTAT

- Prognózu hodnotí **realisticky**.
- Ziskovosť firiem: myslia si, že ziskovosť firiem na rok 2023 je veľká neznáma, firmy potrebujú preťavovať vyššie mzdy čo môže ťahať zisky nadol
- EDS pri DPH: môže byť korekcia, výraznejší bezhotovostný styk počas pandémie mohol EDSku krátkodobo navýšiť

SLSP

- Prognózu hodnotí **realisticky**.
- Ziskovosť firiem: posledné dáta naznačujú problémy v energo priemysle
- Nájomné byty: súhlasia s konzervatívnym postupom, aj 9000 bude veľmi dobrý výsledok

Tatra banka

- Prognózu hodnotí **realisticky**.
- Ziskovosť firiem: strana vkladov rastie dynamicky, viac ako u fyzických osôb, očakávajú pokračovanie v roku 2023. Rast nákladov by mal zo ziskovosti okresať
- EDS pri DPH: EDS môže súvisieť s hotovostnými platbami a predznamenat' dlhodobější poklesy
- Nájomné byty: vnímajú hlavne ako politickú agendu, očakávajú, že to dramaticky neovplyvní realitný trh na najbližšie roky

KRRZ

- Prognózu hodnotí predbežne **realisticky**.

- Hojne schválená legislatíva koncom roka 2022 a spôsob narychlo prijatých opatrení bez diskusie ide proti dobrým zásadám legislatívneho procesu a môže vyvolať nutné opravy a úpravy schválených zákonov.
- EDS pri DPH: stotožňujú sa s našou hypotézou
- Požiadavka na zosúladienie činnosti výboru s výdavkovými limitmi: vzhľadom na uzavretie dohody medzi MF SR a RRZ o metodike výpočtu, aktualizácie a vyhodnotenia výdavkových limitov je potrebné zapracovať relevantné ustanovenia tejto metodiky do štatútu VpDP. Zmena sa má dotknúť najmä predĺženia prognózy o jeden rok, jasnejšie stanovenie termínu zahrnutia legislatívy (podľa štádia schvaľovania) a ambíciu vytvoriť lepší spôsob evidovania legislatívy samostatne. Zčať by mohla platiť od júnového výboru.
 - **Reakcia IFP:** o zmene sa začneme baviť a prídeme s návrhom, ako upraviť štatút. Chceli by sme stiahnuť júnový termín

VUB

- Prognózu hodnotí predbežne **realisticky**.
- Očakávajú, že ziskovosť firiem nezostane dlhodobo na takých vysokých úrovniach
- Nájomne bývanie: odporúčanie v dlhodobom horizonte znižovať substitúciu zo 100% smerom dole

Finančná sprava

- EDS pri DPH: na jednom kvartáli by sme nerobili veľké závery, podstatný bude 4. kvartál
- Pripomienka ku gastro sektoru: momentálne existuje sadzba 10 % na konzumáciu v gastroprevádzke a 20 % pri donáške. Otázne je, ako a či toto máme zahrnuté v prognóze.
 - **Reakcia IFP:** vplyvy donášky nebudú až také vysoké, odhadom 4 až 5 mil. eur na základe spotrebného koša.
 - **Reakcia KRRZ:** ich kvantifikácia zohľadňuje tento mix

Záver:

Na záver stretnutia vyzval Michal Havlat členov Výboru, aby poslali svoje hodnotenia prognózy do pondelka 13.02.2023 do konca pracovného dňa na nasledovné adresy: juraj.valachy@mfsr.sk, michal.havlat@mfsr.sk.

Zapísal: Jakub Zapotocký, dňa 09.02.2023